

**UCHWAŁA NR XXXIX/468/2018
RADY MIEJSKIEJ INOWROCŁAWIA**

z dnia 9 kwietnia 2018 r.

w sprawie zmiany lokalizacji pomnika Obrońców Inowrocławia

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 i 2232 oraz z 2018 r. poz. 130) uchwała się, co następuje:

§ 1. Wyraża się zgodę na zmianę lokalizacji w przestrzeni publicznej pomnika Obrońców Inowrocławia posadowionego na Skwerze Obrońców Inowrocławia, zlokalizowanego na nieruchomości stanowiącej własność Miasta Inowrocławia oznaczonej geodezyjnie jako działka 32 przy al. Henryka Sienkiewicza i wpisanej do księgi wieczystej nr BY11/00056458/6 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Inowrocławiu, w sposób określony na załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały, w tym określenie sposobu zmiany lokalizacji pomnika, powierza się Prezydentowi Miasta Inowrocławia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski

Załącznik do Uchwały Nr XXXIX/468/2018
Rady Miejskiej Inowrocławia
z dnia 9 kwietnia 2018 r.

Nowa lokalizacja pomnika Obrońców Inowrocławia

Uzasadnienie do Uchwały Nr XXXIX/468/2018

Rady Miejskiej Inowrocławia

z dnia 9 kwietnia 2018 r.

Do 1939 roku centralnym punktem obecnego Skweru Obrońców Inowrocławia był gmach byłej Szkoły Wydziałowej (po reformie oświatowej w latach 30. XX wieku funkcjonowała tam Szkoła Podstawowa nr 8). Gmach ten stał się ostatnim miejscem aktywnej obrony samorzutnie sformowanej i symbolicznie uzbrojonej grupy inowrocławskiej młodzieży harcerskiej i nielicznych rezerwistów przed oddziałami Wehrmachtu wkraczającymi do miasta 8 września 1939 roku. Niemcy zdobyli szkołę dopiero po ostrzeleniu jej pociskami zapalającymi, w następstwie czego została ona częściowo spalona i później na początku okupacji wyburzona.

W 1982 roku dla upamiętnienia bohaterskiej postawy mieszkańców miasta zawiązano został komitet budowy pomnika Obrońców Inowrocławia. Wykonanie projektu powierzono bydgoskiemu artyście rzeźbiarzowi Markowi Gucałskiemu, który zaproponował dla pomnika formę szańca obronnego (o wymiarach 660 x 160 x 60 cm), wykonanego z białego marmuru i czerwonego piaskowca, z napisem na jego frontowej ścianie o treści: *Obrońcom miasta, którzy w imię honoru i wolności 8 września 1939 r. samorzutnie stawili czoła hitlerowskiemu najeźdźcy. Ku wiecznej chwale. Społeczeństwo Inowrocławia 1984 r.* Po przeciwnej stronie umieszczono fragment „Roty” Marii Konopnickiej o treści: *Twierdzą nam będzie każdy próg.* Ponadto na szczycie pomnika umieszczono hełm żołnierski i rogatywkę harcerską, a przed nim ustawiono kamienny znicz zasilany gazem ziemnym. Przy tworzeniu wizji pomnika Marka Gucałskiego wspierał m. in. włocławski artysta rzeźbiarz Wit Płazewski, a prace budowlane zlecono inowrocławskiemu Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej.

Pomnik zamierzano postawić w miejscu wydarzeń z 1939 r. Z uwagi jednak na fakt, że dominantą na Skwerze Obrońców Inowrocławia (wtedy noszącym nazwę placu Obrońców Stalingradu) był pomnik Wdzięczności i Polsko - Radzieckiego Braterstwa Broni, ostatecznie na miejsce dla nowego monumentu wybrano krańcowy fragment placu, szczyt u zbiegu ulicy Prezydenta Gabriela Narutowicza i alei Henryka Sienkiewicza. Pomnik Obrońców Inowrocławia został uroczystie odsłonięty 1 września 1984 roku.

Obecna sytuacja, będąca następstwem usunięcia pomnika Wdzięczności i Polsko - Radzieckiego Braterstwa Broni, umożliwia zmianę lokalizacji pomnika Obrońców Inowrocławia i przeniesienia go bezpośrednio w miejsce wydarzeń z 1939 roku. Będzie to decyzja o charakterze patriotycznym, a ponadto pomnik posadowiony zostanie w korzystniejszej lokalizacji skweru i w miejscu bardziej oddalonym - niż obecnie - od ulicy Prezydenta Gabriela Narutowicza (ruch pojazdów na tej ulicy był dokuczliwy dla zachowania powagi i skupienia w trakcie uroczystości).

Instytut Pamięci Narodowej w opinii z 29 stycznia 2018 r., znak: BUW Gd-941-14(8)/17 pozytywnie zaopiniował inicjatywę przeniesienia pomnika Obrońców Inowrocławia w nowe miejsce, powstałe po likwidacji pomnika Wdzięczności i Polsko-Radzieckiego Braterstwa Broni. W opinii Instytutu Pamięci Narodowej cyt.: „przeniesienie pomnika Obrońców Inowrocławia w miejsce zlikwidowanego pomnika Wdzięczności jest zasadne”.

Miasto Inowrocław jest właścicielem nieruchomości oznaczonej geodezyjnie jako działka 32 przy al. Henryka Sienkiewicza i wpisanej do księgi wieczystej nr BY1I/00056458/6 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Inowrocławiu.

Pomnik nie jest wpisany do rejestru zabytków województwa kujawsko - pomorskiego oraz nie jest ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków nieruchomości.

Uzyskano pozytywną opinię Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Toruniu Delegatura w Bydgoszczy, numer opinii 395/2018 z 28 marca 2018 r. w zakresie zamierzenia polegającego na przeniesieniu pomnika Obrońców Inowrocławia.

Autor pomnika Pan Marek Guczalski pismem z 17 stycznia 2018 roku wyraził zgodę na zmianę lokalizacji pomnika, jego dalsze publiczne rozpowszechnianie na Skwerze Obrońców Inowrocławia oraz na dokonanie przez Miasto Inowrocław ewentualnych prac konserwatorskich i naprawczych przy tym pomniku, związanych ze zmianą jego lokalizacji.

Zgodnie z art. 18 ust 2 pkt 13 ustawy o samorządzie gminnym podejmowanie uchwał w sprawach wznoszenia pomników należy do wyłącznej kompetencji rady gminy. W postanowieniu z 10 marca 2015 r. sygn. akt II OSK 3368/14, Lex 1780626, Naczelny Sąd Administracyjny wyraził pogląd, iż decyzję o przenoszeniu istniejącego pomnika w inne miejsce winien podjąć ten sam organ, któremu ustawodawca przyznał kompetencje do decydowania o wzniesieniu pomnika.

W tej sytuacji wywołanie uchwały jest uzasadnione. Inicjatorem wywołania uchwały jest Prezydent Miasta Inowrocławia.

Rada Miejska Inowrocławia podjęła uchwałę w sprawie zmiany lokalizacji pomnika Obrońców Inowrocławia w głosowaniu jawnym.

Na 23 radnych w głosowaniu wzięło udział 23 radnych obecnych na sesji. Za przyjęciem uchwały głosowało 12 radnych, głosy przeciwne - 11, wstrzymujących się - 0.

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski